



AUTISM IN PINK: Kompetencijų vertinimas ir poreikių identifikavimas

Autoriai	Richard Mills Sylvia Kenyon
Data	Grd 23, 2013



Šį projektą iš dalies finansuoja Europos Sąjungos Mokymosi visą gyvenimą programa. Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.



Turinys

Metodai	3
Tyrimo rezultatai ir pasiūlymai mokymosi požiūriui	3
Santrauka.....	5
Priedas Nr. 1	5

Priedas Nr. 1:

Asmeninės gerovės indekso anketa – Suaugęs (PWI-A)

Išsamus gyvenimo kokybės aprašymas - Suaugęs (ComQuol)

Priedas Nr. 2:

DAS rezultatai

Priedas Nr. 3a:

PWI Apibendrinti AGI rezultatai partnerių šalyse

Priedas Nr. 3b:

PWI Apibendrinti AGI rezultatai partnerių šalyse diagrama

Priedas Nr. 4:

Stipriosios pusės

Priedas Nr. 5:

Bendra mokymosi struktūra

Kompetencijų vertinimas ir poreikių identifikavimas

Metodai

Tikslinės grupės narių kompetencijų vertinimui ir poreikių identifikavimui buvo pasirinkti standartiniai metodai. Buvo vertinamos dalyvių kompetencijos, gyvenimo kokybė, kuri taip pat apima įgūdžius ir gebėjimus. Tyrimui pasirinkti tiek kiekybiniai, tiek kokybiniai metodai.

Partneriai naudojo tuos pačius metodus, jei buvo įmanoma – darė palyginimus. Tyrimui pasirinkti metodai buvo tinkami naudoti visose projekte dalyvaujančiose šalyse.

Pirmiausia, apie tikslinę dalyvių grupę buvo surinkti asmeniniai duomenys ir duomenys apie negalios lygmenį naudojant Negalios vertinimo planą (angl. DAS). Surinkti duomenys padėjo gauti informacijos apie pagrindines dalyvių moterų, sergančių autizmu, kompetencijas (kalbinius ir socialinius gebėjimus).

Nagrinėjant literatūrą buvo rasti keli projekto veiklų įgyvendinimui tinkami instrumentai, kurie padėjo toliau vertinti jų gebėjimus ir gyvenimo kokybę. Jų yra palyginti nedaug, tačiau tie, kurie buvo pasitelkti projektui – Asmeninės gerovės indeksas (AGI) (angl. PWI), sukurtas 2006 m., ir Išsamaus gyvenimo kokybės tyrimas (angl. ComQoL), kurį 1997 m. sukūrė Cummins ir kt. (žr. Priedas Nr. 1) Dykino universitete Australijoje – padėjo siekti projekto tikslų. Dauguma ComQoL instrumentų nebuvo taip išsamiai tyrinėti, tikrinti, kaip AGI.

Partneriai savo šalyse taip pat naudojo individualius metodus, siekdami išsiaiškinti tikslinės grupės kompetencijas ir poreikius. Pasirinkti metodai skyrėsi, nes buvo atsižvelgiama į moterų, sergančių autizmu, poreikius.

Tyrimo rezultatai ir pasiūlymai mokymosi požiūriui

Negalios vertinimo planas (angl. DAS)

Priedas Nr. 2 pateikia DAS rezultatų apžvalgą partnerių šalyse. Ši apžvalga taip pat pateikia informaciją apie vidutinį tikslinės grupės amžių, ir amžių, kai buvo nustatyta diagnozė.

Trumpai tariant duomenys rodo, kad moterys, sergančios autizmu, labai skiriasi. Kai kurios jų turi bendravimo ir socialinių kompetencijų, kurios yra tik šiek tiek sutrikusios, kitos moterys šiose srityse turi žymiai mažiau kompetencijų. Kai kurios moterys nekalba, kitų kalba yra neekspresyvi, dar kitos yra neimlios kalbai. Atskirų moterų gebėjimai taip pat skiriasi. Jei mergina/moteris turi gerus kalbinius gebėjimus, tai nereiškia, kad jos socialiniai gebėjimai taip pat yra geri, arba jei kalba nėra ekspresyvi, tai dar nereiškia, kad ji nėra imli kalbai.

Visa tai tik liudija platų autizmo sutrikimų spektrą, kai atskiri žmonės turi nevienodus gebėjimus.

Šio projekto įgyvendinimo laikotarpiu sukurtas mokymosi požiūris stengsis atsižvelgti į atskirų žmonių skirtumus ir individualaus žmogaus gebėjimus. Tad bus skirtingi mokymosi tikslai (padiktuoti poreikių) ir strategijos (padiktuotos kompetencijų ir stipriųjų tikslinės grupės narių savybių). Pavyzdžiui, kai kurie mokymosi tikslai labiau atitiks moterų su ASS, kurios

geba kalbėti, poreikius ir kompetencijas, kiti – tų moterų, kurios nekalba, arba nesiekia socialinio kontakto, arba siekia socialinio kontakto, bet joms sunku tai padaryti. Kai kurios strategijos bus detalios ir tikslios, kitos – platesnės, bendresnės. Kai kurios strategijos labai tiks tam tikrai moterų grupei, o kai kurioms jas reikės individualiai adaptuoti. Mokymosi uždavinių, strategijų įvairumas atspindės platų projekto dalyvių poreikių, kompetencijų spektrą ir moterų su ASS skirtumus bendrai.

Asmeninės gerovės indeksas (AGI) (angl. PWI)

Asmeninės gerovės indeksui nustatyti buvo naudojamas klausimynas, kuriame prašoma įvertinti aštuonias gyvenimo sritis ir išreikšti savo pasitenkinimą gyvenimo kokybe. Tos sritys yra vadinamos AGI sritimis. AGI taip pat užduodamas klausimas (pasirinktinai) apie pasitenkinimą gyvenimu bendrai.

Dalyviai pildė PWI klausimyną. Jei dalyvės pačios negalėjo užpildyti klausimyną (dėl to, kad nesupranta klausimų ir/arba negali atsakyti), tada atsakymus padėjo gauti tėvai, globėjai ir su jomis dirbantys specialistai. Buvo pasirinktas tinkamiausias būdas dalyvei.

Priedai Nr. 3a ir 3b iliustruoja aštuonis AGI klausimus ir sritis bei rezultatų partnerių šalyse suvestinę.

Rezultatai rodo, kad bendras projekto dalyvių pasitenkinimas 8 AGI sritimis partnerių šalyse labai skiriasi. Žiūrint į skaičius matyti, kad tyrimo dalyvės labiausiai jaudinasi dėl savo saugumo ateityje ir nėra patenkintos pasiekimais gyvenime.

Tiek tikslinės grupės narės, tiek su jomis dirbantys specialistai atkreipė dėmesį į tai, kad AGI klausimyno rezultatai nėra visiškai tikslūs, nes kai žmonės pildo klausimyną, jie stengiasi pateikti tokius klausimus, kokių iš jų tikimasi. Taip pat žmonės klausimus skirtingai interpretuoja, įvairiai supranta pasitenkinimo lygį, o ir tėvų, globėjų ir specialistų nuomonė nebūtinai sutampa su dalyvių.

AGI tyrimas yra gana išsamus, nes apima moterų, merginų su ASS poreikius, kompetencijas įvairiose srityse – tiek apie jas pačias, tiek apie socialinius ryšius, savarankiškumą (šių dalykų tyrimą padiktavo pats projekto planas). Norint gauti patikimesnių duomenų, visas AGI sritis reikėjo tyrinėti toliau.

Individualūs metodai

Visos AGI sritys partnerių šalyse buvo tyrinėjamos toliau. Kiekviena sritis buvo atskirai tyrinėjama detaliau pokalbių metu, grupiniuose, individualiuose užsiėmimuose, atsižvelgiant į tai, kas moteriai, merginai buvo labiausiai priimtina. Kai kurios dalyvės aptarė savo poreikius ir kompetencijas kiekvienoje srityje, kitos dalyvavo veiklose, kur buvo stebimi, tyrinėjami jų gebėjimai, poreikiai.

Juostinėje diagramoje (priedas Nr. 3b) matyti, kad dauguma dalyvių išreiškė gana teigiamą požiūrį apie įvairias gyvenimo sritis, tačiau atliekant kitas veiklas paaiškėjo tikroji nuomonė, pasirodė nepasitenkinimas, taip pat atsiskleidė galimybės nugalėti kliūtis.

Išskylančios kliūtys ir nepasitenkinimo sritys atspindi dalyvių poreikius, kurie padeda formuoti mokymosi požiūrio tikslus, uždavinius.

Projekto dalyvės partnerių šalyse turi skirtingus įgūdžius, gebėjimus, poreikius, nepasitenkinimo sritis. Ten, kur vienos moterys, merginos susidurdavo su problemomis, kitos sugebėjo paaiškinti arba pademonstruoti, kaip tuos sunkumus spręsti. Dalyvės, kurios nesusidūrė su tam tikromis problemomis arba jų turėjo mažiau, suteikė minčių kuriant mokymosi požiūrio strategijas. Ir atvirkščiai, dalyvės, kurios turėjo mažiau problemų vienoje srityje, turėjo sunkumų kitur, kuriems kitos moterys galėjo pateikti sprendimą.

Buvo tyrinėjamos dalyvių stipriosios savybės, kurios taip pat padėjo kurti mokymosi požiūrio strategiją.

Priedas Nr. 4 pateikia dalyvių gebėjimų, kuriuos merginos pademonstravo ar kurie atsiskleidė pokalbių, užsiėmimų metu, santrauką.

Santrauka

Mokymosi požiūrio kūrimo pagrindą sudaro poreikiai ir kompetencijos. Priedas Nr. 5 pateikia bendrą siūlomo mokymosi požiūrio struktūrą.

1. Merginų poreikiai, problemas keliančios sritys, kliūtys ir dalykai, kuriuos jos norėjo pasiekti, buvo atskleisti Negalios vertinimo plano ir AGI klausimyno pagalba. Surinkta informacija padės formuoti mokymosi požiūrio mokymosi tikslus, išskylančias problemas.
2. Tyrimo metu taip pat buvo surinkta informacija apie dalyvių gebėjimus, stipriąsias puses, taip pat sprendimus, būdus, pasiūlymus toms problemoms spręsti. Tai padės kurti mokymosi požiūrio mokymosi strategiją.
3. „Istorijos, vertos dėmesio“ skiltis pildoma remiantis individualia dalyvių patirtimi.
4. Mokymosi požiūrio kūrimas paremtas konkrečiomis dalyvių problemomis, siūlomais sprendimo būdais, kurie buvo užfiksuoti pokalbiuose su moterimis. Mokymosi požiūrį diktuoja pačios tikslinės grupės narės.

Priedas Nr. 1

Personal Wellbeing Index Adult (PWI-A) (English) - 4th Edition The International Wellbeing Group MANUAL(2006) Cummins R. Deakin University

Comprehensive Quality of Life scale - intellectual/cognitive disability - 5th Edition (ComQoL-15) MANUAL (1997) Cummins R. Deakin University